ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ НОМИДАН ХАЛ ҚИЛУВ ҚАРОРИ

Янгиқўрғон шахарчаси

2024 йил 3 апрель

Янгикўргон туманлараро иктисодий суди, судья Ж.С.Мусабоев раислигида, судья ёрдамчиси Ш.Халиловнинг суд мажлиси котиблигида, Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Наманган вилоят бошкармасининг "Namangan Paxta Teks" масъулияти чекланган жамияти жавобгар "Zamin Buloq Sahovati" фермер хўжалиги хисобидан 165 311 000 сўм асосий карз ундириш тўгрисидаги даъво аризаси бўйича кўзгатилган иктисодий ишни даъвогар вакили М.Саттаров (ишончнома асосида) иштирокида суднинг ўз биносида очик суд мажлисида кўриб чикиб, куйидагиларни

АНИКЛАДИ:

Ўзбекистон Савдо-саноат палатаси Наманган вилоят бошқармаси "Namangan Paxta Teks" масъулияти чекланган жамияти (бундан буён матнда даъвогар деб юритилади) манфаатида судга даъво аризаси тақдим этиб, жавобгар "Zamin Buloq Sahovati" фермер хўжалиги (бундан буён матнда жавобгар деб юритилади) дан 165 311 000 сўм асосий қарз ундиришни сўраган.

Суд мажлисида даъвогар вакили даъвони қўллаб-қувватлаб, уни қаноатлантириб беришни сўради.

Жавобгар манзилига белгиланган тартибда суд мажлисининг вақти ва жойи тўғрисида суд ажрими юборилиб хабардор қилинган бўлсада, суд мажлисида вакил иштирокини таъминламади ҳамда даъво талаблари юзасидан ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирмади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 170-моддаси иккинчи қисмига кўра ишни кўриш вакти ва жойи тўғрисида тегишли равишда хабардор қилинган жавобгар иқтисодий судининг мажлисига келмаса, низо унинг йўклигида ҳал қилиниши мумкин. Шу сабабли суд мазкур иқтисодий ишни уларнинг вакили иштирокисиз кўриб чиқишни лозим топди.

Суд даъвогар вакилининг фикрини тинглаб, ишдаги хужжатларни ўрганиб чикиб, куйидаги асосларга кўра даъво аризани каноатлантиришни лозим топди.

Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодекси (бундан буён матнда ФК деб юритилади)нинг 437-моддасига кўра, махсулот етказиб бериш шартномасига мувофик тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланаётган махсулот етказиб берувчи-сотувчи шартлашилган муддатда ёки муддатларда ўзи ишлаб чиқарадиган ёхуд сасотиб оладиган товарларни сотиб олувчига тадбиркорлик фаолиятида фойдаланиш учун ёки шахсий, оилавий

мақсадларда, рўзғорда ва шунга ўхшаш бошқа мақсадларда фойдаланиш билан боғлиқ бўлмаган бошқа мақсадларда фойдаланиш учун топшириш, сотиб олувчи эса товарларни қабул қилиш ва уларнинг ҳақини тўлаш мажбуриятини олади.

Иш хужжатларидан аниқланишича, бошоқли дон харид қилиш бўйича фьючерс шартномаси имзоланган. Шартнома шартларига кўра даъвогар жавобгарга бошоқли дон етиштириш учун уруғлик дон билан таъминлаш, етиштирилган маҳсулотни қабул қилиб олиш ва хақини тўлаш мажбуриятини олган, жавобгар эса етиштирилган маҳсулотни даъвогарга топшириш мажбуриятини олган.

Шартнома шартлари даъвогар томонидан бажарилган бўлиб, жавобгар бошокли дон махсулотларини етиштириш ва йиғиштириб олиши учун зарур махсулотлар билан таъминланган бўлсада, жавобгар олинган махсулот (уруғлик) ҳақини тўлаб бермаслиги натижасида 165 311 000 сўм қарздорлик юзага келган.

Даъвогар томонидан қарздорликни тўлаб бериш юзасидан жавобгарга юборилган талабномалар жавобгар томонидан оқибатсиз қолдирилган.

Қарздорлик даъвогар вакилининг суд мажлисида берган тушунтиришлари, ҳисобварақ-фактуралар нусҳалари ва ишдаги бошқа ҳужжатлар билан ўз исботини топади.

ФКнинг 236-моддасига асосан, мажбуриятлар мажбурият шартларига ва қонунчилик талабларига мувофик, бундай шартлар ва талаблар бўлмаганида эса - иш муомаласи одатларига ёки одатда кўйиладиган бошка талабларга мувофик лозим даражада бажарилиши керак.

ФК 333-моддасининг биринчи қисмига мувофик, қарздор айби бўлган тақдирда мажбуриятни бажармаганлиги ёки лозим даражада бажармаганлиги учун, агар қонунчиликда ёки шартномада бошқача тартиб белгиланмаган бўлса, жавоб беради

Ушбу ҳолатда, даъвогарнинг асосий қарз ундириш талаби асосли бўлиб, уни қаноатлантириш лозим бўлади.

Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий прцессуал кодекси 118-моддаси биринчи қисмига асосан, суд харажатлари ишда иштирок қилувчи шахсларнинг қаноатлантирилган даъво талаблари миқдорига мутаносиб равишда уларнинг зиммасига юклатилади.

Қайд этиб ўтилган қонун нормаси талабидан келиб чиқиб суд, жавобгардан бюджетга 3 306 220 сўм давлат божи, даъвогар фойдасига 34 000 сўм почта харажати ундиришни лозим топди.

Баён этилганларга кўра ҳамда Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий процессуал кодексининг 112, 118, 170, 176-179- моддаларини қўллаб, суд

КАРОР КИЛАДИ:

Даъво аризаси қаноатлантирилсин.

Даъвогар "Namangan Paxta Teks" масъулияти чекланган жамияти фойдасига жавобгар "Zamin Buloq Sahovati" фермер хўжалигидан

165 311 000 сўм асосий қарз, тўланган 34 000 сўм почта харажати ундирилсин.

Жавобгар "Zamin Buloq Sahovati" фермер хўжалиги хисобидан бюджетга 3 306 220 сўм давлат божи ундирилсин.

Хал қилув қарори қонуний кучга киргандан сўнг ижро варақаси берилсин. Мазкур ҳал қилув қарори устидан бир ойлик муддатда апелляция тартибида, кучга киргандан сўнг олти ой ичида кассация тартибида Наманган вилоят судининг иктисодий судлов ҳайъатига шикоят қилиш (протест келтириш) мумкин.

Раислик қилувчи

Ж.С.Мусабоев

